

SILENT ONES – A CSENDESEK (2013)

GEPUBLICEERD OP 4 NOVEMBER 2014 IN DE RUBRIEK: RECENSIES

Regie: Ricky Rijnke | 97 minuten | drama, thriller | Acteurs: Orsolya Tóth, Fatih Dervisoglu, Roland Rába

'Silent Ones', het speelfilmdebuut van het jonge Nederlandse regietalent Ricky Rijnke, is een onder je huid kruipend drama, waarvan de langgerekte, niet-chronologisch vertoonde scènes voor meerderlei uitleg vatbaar zijn. Is het een (angst)droom, fantasie, realiteit of spelen de gebeurtenissen zich af in een schemerwereld tussen leven en dood?

Na een niet gefilmd, maar blijkbaar ernstig ongeluk komt de hoofdpersoon, Csilla (uitstekende rol van de Hongaarse Orsi Tóth), bij. Ze klimt met moeite uit haar auto, die op zijn kop in een weiland ligt. Hoe lang geleden het ongeluk plaatsvond, is de kijker, noch Csilla bekend. Het is goed voor te stellen dat er in dit verlaten landschap uren- of dagenlang geen voorbijganger komt. Nadat Csilla wat wankele passen heeft gezet, zakt ze weer in elkaar. Een oorverdovende stilte houdt haar gezelschap.

In een volgende scène lijkt Csilla zich beter te voelen. Redelijk vastberaden stapt ze op haar doel af. Nog wat later zien we haar aan boord van een pont – fraaie opnamen in de Rotterdamse haven. De nietigheid en kwetsbaarheid van de mens wordt in een prachtig shot duidelijk. Csilla heeft contact opgenomen met de schimmige Gabor (Roland Rába), een soort onderwereldfiguur. Hij biedt haar mogelijkheden om op zijn vrachtschip geld te verdienen en haar naar een betere plek – ergens in West-Europa – te brengen. Ze heeft al eerder voor hem gewerkt, maar erg op haar gemak in zijn aanwezigheid is ze niet. Geen wonder. Gabors gluisperige voorkomen in combinatie met zijn steevast geuite "hmm?" na elke opmerking, dat vlelend bedoeld is, wekt onmiddellijk afkeer op.

Een groot deel van 'Silent Ones' speelt zich op het vrachtschip af. Het zijn scènes waarin ogenschijnlijk niets gebeurt, maar de spanning bijna ondraaglijk is. Csilla is er niet veilig. Tot rust komt ze er niet. Een onzekere toekomst, een kille en grauwe omgeving, niemand om in vertrouwen te nemen, de onbestemde geluiden, het is voor een gezond persoon al genoeg om gek van te worden, laat staan voor iemand die net een traumatische ervaring heeft gehad.

In flashbacks blikt Csilla terug op de tijd dat ze nog bij haar broertje Isti was. Het stel is ouderloos, op elkaar aangewezen en de jonge Isti is sterk van zijn grote zus afhankelijk. Ze is hem kwijt (maar was dat wel de eerste keer?). Ze gaat nooit meer terug, zegt ze. Kan ze wel terug? Het kettinkje dat haar aan haar broertje herinnert kan ook symbool staan voor zijn leven. "Ik moet hem vinden", zegt ze. Maar slaat dat op Isti of op het kettinkje? Zoals een droom kan beginnen met een belangrijk element, om dat later geheel los te laten en over te stappen op een ander onderwerp, verandert 'Silent Ones' soms ook van koers. De kijker krijgt zo niet altijd antwoorden. Dat kan voor sommigen frustrerend zijn, maar de film biedt daardoor wel stof tot nadenken. Wie goed oplet ziet bijvoorbeeld dat de verwonding aan Csilla's hoofd overeenkomt met die van Isti, op een paar momenten in de film. Heeft Isti überhaupt wel bestaan of leeft hij alleen in Csilla's verwrongen fantasie?

Orsi Tóth houdt de kijker de hele film in haar greep. Erg knap, omdat er nauwelijks dialogen zijn én omdat je niet weet wat werkelijkheid is en wat zich in haar brein afspeelt. De flarden van haar gedachten die wel door haar uitgesproken worden, op fluisterende, soms gejaagde, urgente toon, trekken je mee haar hoofd in. Met haar blik, haar gelaatsuitdrukking en lichaamshouding legt ze een wereld aan zielenleed bloot. Haar jonge tegenspeler Fatih Dervisoglu maakt ook indruk. De familieband tussen de twee voelt levensecht. Één scène, als Isti een bad neemt in een soort regenton, zorgt voor een van de weinige onbezorgde momenten.

Naast de acteerprestaties drijft 'Silent Ones' op een sterke visuele stijl. De Hongaarse actrice, evenals het schip, de colonne vrachtwagens, de mistige weilanden met in de verte een rijtje bomen en een modderige akker worden schitterend in beeld gebracht door uitgedachte composities. Voor de subtiele soundtrack tekende Andrey Dergachev, bekend van onder andere 'The Return', 'The Banishment' en 'Leviathan' en voorziet daarmee de film van een prachtige onderstroom. 'Silent Ones' is een mooie reflectie op het verlies van een dierbare, de verwerking van een trauma of de zachte weg naar de verlossende dood. Een film om stil van te worden.

Monica Meijer

Recensie Silent Ones Cinemagazine:

<http://cinemagazine.nl/silent-ones-a-csendesek-2013-recensie/>